

NAPOMINAĆ (516) *vb impf*

napominać (515) **napomienąć** (1); napominać : napomienąć *LibLeg* (12:1).

Oba a jasne (w tym w pierwszym 11 r. błędne znakowanie); -o- (26), -ó- (1); -o- : -ó- BiałKat (9:1).

inf napominać (52). $\diamond$ *praes* 1 sg napominâm (48). $\diamond$ 2 sg napominâsz (1). $\diamond$ 3 sg napominâ (194). $\diamond$ 1 pl napominâmy (12). $\diamond$ 2 pl napominâcie (2); -âcie : -acie *MurzHist* (1:1). $\diamond$ 3 pl napominają (14). $\diamond$ *praet* 1 sg m napominâł(e)m, -em napominâł (2). *f* -m napominała (1). $\diamond$ 2 sg m -ś napominâł, napominâłeś (8). $\diamond$ 3 sg m napominâł (69). *f* napominała (2). $\diamond$ 1 pl m pers -esmy, -smy napominali (3). $\diamond$ 3 pl m pers napominali (17). $\diamond$ *fut* 1 sg m będę napominâł (2). $\diamond$ 3 sg m będzie napominâł (2). $\diamond$ *imp* 2 sg napominâj (13). $\diamond$ 2 pl napominâjcie (2). $\diamond$ *con* 1 sg m bych napominâł (1) *KwiatKsiąż.* $\diamond$ 3 sg m by napominâł (3). $\diamond$ 1 pl m pers byśmy napominali (1) *Diar*, bychmy napominali (1) *BibRadz*, by my napominali (1) *RejPosRozpr.* $\diamond$ 3 pl m pers by napominali (6). *subst* by napominały (2). $\diamond$ *impers praet* napominało się (1), napominâno (1). $\diamond$ *part praes act* napominając (54). $\diamond$ *part praet act* napominâwszy (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. Mówić, jak należy lub jak nie należy postępować ze względu na skutki dobre lub złe, pouczać, przestrzegać; *admonere, monere* *Mącz, Calep, Vulg, Cn; commonere, exhortari* *Calep, Vulg, Cn; adhortari, commonefacere, hortari* *Modrz, Calep, Cn; submonere* *Mącz, Calep; castigare* *Mącz; emmonere, praemonere* *Calep; contestari* *PolAni; increpare* *Vulg; cohortari* *Cn [w tymi kogo, co (386)] (510) : Śmierć mu rzekła/ cożeś działał/ Ześ się dawno nie gotował? Czełtom cię nâpominałâ/ Y dofyćiem znâc dawâlâ. BierEz* *S2v, R; MurzHist* *L3v, L4; Leop* *2.Reg* *11/25; Prožno* *ie nâpominać/ gdyż fâ w wltâwiczney niewmiejętnoŃci. BibRadz* *I 313d marg, 2.Esdr* *9/29; BielKron* *208v marg; Mącz* *117d, 230d, 231a, 378c, 430c; RejPos* *65; BiałKat* *131; BudBib* *2.Esdr* *9/29, 4.Esdr* *14/18; CzechEp* *18, 29; Praemoneo – wprzód napominam. Calep* *836a, 23b, 25b, 224a, 388b, 489a, 489b, [1019]a; WujNT* *Act* *20/1, s. 514, 1.Thess* *5/12, 1.Tim* *5 arg, Apoc* *2 arg.*

napominać od czego [= przed czym] (3): *KromRozm* *II e4v; Dopuscił* *nam był Bog błędzić/ [...] âle nas iuż teraz od błędu nâpomina* *CzechRozm* *38v, 31.*

napominać od kogo [= to czym imieniu] (1): *Tenze CieklinŃski Pana Hetmanow słuġa napominał* *od Pana Hetmana Marszałka. ActReg* *59.*

napominać z czego [= przed czym] (1): *Vkâzuie przecż Pan nâpominał Zydy z tego co nâ nie przydż miâło od dawnego czâfu/ niż przyżzło. BibRadz* *Is* *48 arg.*

napominać z czego [= za co] (10): [*Paweł św.*] *Z nyczyŃtoŃci y proznowânya ich [Tesalończyków] nâpomina* *KromRozm* *II e3; BibRadz* *II 90c marg; Y powieda tu Pan/ iż napirwey Duch Boży fwiât będzie karał/ to iest/ nâpominał w tâiemnicach BoŃtwâ Ńwoiego/ w fercach ludzkich/ z grzechu. RejPos* *129v, 29; WujJud* *128; RejPosWstaw* *[41³]v; ModrzBaz* *21; CzechEp* *46; NiemObr* *20; ActReg* *82.*

napominać przez kogo, przez co (10): *TarDuch* *B8; Leop* *2.Hor* *5/20; 40b; RejPos* *30v; WujJudConf* *87v; NiemObr* *88; Słowo* *ChristuŃowe niechay mieŃzka w was obficie/ z wŃzelâkâ mądroŃciâ/ nâuczâiâc y fâmi Ńiebie nâpominaîiâc/ przez Pâłmy/ y pieŃni/ y Ńpiewânia duchowne/ w fâŃce Ńpiewâiâc w fercâeh wâłzych Bogu* *WujNT* *Col* *3/16, 2.Cor* *5/19; HeliaŃzu* *Zydzie/ ia ciêbie*

nápominam przez te trzy litery/ y przez ten zakon/ który dał pan Bog Moyzełzowi *SarnStat* 264.
Cf »napominać przez naukę«.

napominać na co (1): Suasor, Rádnik/ rádě dáváýacy/ ten zwłászczá który komu ná co rádzi/ wiedzie/ y nápominá. *Mqcz* 424c.

napominać o co (1): one ktorzy błądzá po części karzełz: á oto w czym grzełłá/ nápominałz y námawiałz/ áby opuściwłly złość/ wierzyli w cię Panie. *Leop Sap* 12/2.

napominać czym (18): Tedy chodząc po onych łtronách [*Macedonijej*]/ nápominał ie [*św. Paweł*] długiemi powieściámi *BibRadz Act* 20/2; *WujNT* 666. *Cf* »językiem napominać«, »mową napominać«, »napominaniem napominać«, »przykładem napominać«, »słowy napominać«.

napominać w czym (5): A zaiłte nietrzeba otem [*iż wybranych na wieczną radość idą*] wątpić/ iako też i tenże to Biskup tedy tam [*w przykładzie św. Pawła*] napominał *MurzHist* S4v; *KromRozm II* e3v, e4v; *CzechEp* 197; *NiemObr* 51.

napominać w czym [= co dotyczy czego] (9): *KrowObr* C3v; *BibRadz* *4; Quos ego omnium mearum actionum habui monitores, Którzy mie we włzelákich moyich łprawách nápomináli. *Mqcz* 230d, 230d, 256a, 355d; oni nie rádzi póspolicié/ známi o tym łtátecznie y porządnie rozmawiaia/ áni nas/ gdy ich w czym nápominamy ćierpliwie łłucháia *CzechRozm* 102v; *NiemObr* 87; *GórńTroas* 5.

cum inf (1): Iezu ktorys przez przekład [!] oycza ćzeladnego kthory łtrzeze domu łwego od złodzieia/ ćzuć nas napominał. ł. łie. *TarDuch* B8.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z odpowiednikiem: z tego (2); aby (8), iż (4)] (13): Ekklezyałtikus álbo Sálomon barzo ćyłcyce náuczá y nápomina rodzice/ áby dzyecyom łwym zá dzyecińłtwá łwey woley nie dopułłćzáli *GliczKsiąż* E6v, Gv, L5; Nec erret moneo, Niechay łie nie omyła nápominam go. *Mqcz* 230d; Acz ie [*niewiernych*] s tego Prorocy wielekroć nápomináli á łrodze przełtrzegáli/ iż łie Pan Bog w tákich łłżbach nie kocha/ iedno páłrzy ćyłłtego á łkrułzonego łercá *RejPos* 29; *CzechRozm* 31; *CzechEp* 46, 404; *NiemObr* 12, 20, 86, 87; *WujNT* 666.

Z przytoczeniem [w tym z zapowiednikami: jako (2), tak (o) (3), (jako) tymi słowy (3), (tak) mówiąc (tymi słowy a. wielą słów) (7)] (17): *BierEz* N4; Ciebye też nápominam corko Konłłtancia/ Pomni cołmy mowili łtárość mądrość y ia. *BielKom* C6; Yáko thedy Sálomon nápomina y powyáda tymi łłowy: ktory ocyec nye biye rozgá łyná łwego/ nye łáłkaw yełł nań *GliczKsiąż* F8, Pv; *Leop Act* 2/40; *BibRadz Deut* 2/2; A przeto tak nas Horatius Flaccus napomina. Mocne dziecię ołłtrą woiną niechay łie nauczý łcisłego vbołłtwá łkromnie łcierpiać *KwiatKsiąż* O3; *BiałKat* 3v; *KuczbKat* 420; *BiałKaz* B3v; *Paprup* D3; *CzechEp* 19, 197; Pawła ł. pilno łłuchayćie/ ktory łwego Tymotheułzá nápomina mowiać: *Profanas vocum nouitates deuita*, *ReszPrz* 109; *WujNT Act* 2/40, s. 502 *marg*, 608.

W połączeniach szeregowych (20): *KromRozm II* e; *KromRozm III* L3; *KrowObr* C3v; *Leop Sap* 12/2; aby nas w dobrych cnotách záprawowála/ ćiefzyłly/ nápominałly/ y w káżdey dobrej łłprawie dołłkonałłmi vćzyniłly: A toć iełł prawdźwe piłm łwićtych vżywánie. *BibRadz* *4; Ezáiałz mićędzy inemi Proroki był biegłeyłzy y pilnielyłzy/ łzczyrze vćzác prawdy Bożey/ nápomináiać/ gániać/ grozác/ y ćiefzác. *BibRadz I* 353v, *Gen* 16 *arg*; Et Romae fuit Magistratus magnae reverentiae et potestatis, Pánowie rádni kłółzi mieli moc káżdego żywot/ záchowanie/ y ymienie łzacować/ nápominać/ karác y polepłzác. *Mqcz* 47a; Castigator, Kłóly słowy karze nápominá/ á wiedzie ku

dobremu. *Mącz* 415c, 40b, 424c; *RejPosWiecz*³ 98v; *BiałKat* 339; *WujJudConf* 49v, 86; Ty rzeczy mów/ y nąpominay/ á karz/ ze wżeláką zwirzchnością *RejPosWstaw* 21v [*idem*] 22; *NiemObr* 51, 86; *ReszPrz* 4; *WujNT Tit* 2/15.

W przeciwstawieniach: »napominać ... prześladować, winować, zawstydzić« (3): W łercu twem nie będziefz nofił nienawifci przeciw bráthu twemu/ nąpominay bliźniego twego/ ále go fáłżywie nie winuy. *BibRadz Lev* 19/17; *NiemObr* 17; Nie piłżęc wam tego żebym was ząwłtydził; ále nąpominam iáko dżiatki moię miłe [*Non ut confundam vos haec scribo, sed ut filios meos ... moneo*]. *WujNT 1.Cor* 4/14.

W porównaniu (1): Francifzek [...] to powiedział/ Iá aczem fáam ielt potępiony/ iednak wás będę napominał/ iako on bogacz/ ktory w piekle goraiąc prośi Abrahama *MurzHist Sv*.

W charakterystycznych połączeniach: napominać biskupa (2), bliźniego swego (bliźnie) (3), bracią (3), chłopcy proste, każdego (człowieka) (2), książęta, lud (boży, pospolity) (ludzie) (4), luteryjany, marszałka, męże, młode [= młodych], niewiasty, pany, przełożone, rodzice, sam siebie (2), wszystkie stany, stare (starsze) (3), strony, urzędy miast, wszystkich; napominać od hetmana; napominać od błędu, od [jakiego] przykładu; napominać z grzechu, z mordow, z nieczystości, z próżnowania, z prześladowania, z jednej (niektórych, wiele) rzeczy (3); napominać z strony [czyjej] wiary; napominać z powinowactwa [= tytułem pokrewieństwa z kim]; napominać przez list, przez pieśni, przez psalmy, przez proroki, przez przykład [czyj], przez śpiewania duchowne, przez zakon [= przykazania boże]; napominać o to w czym [kto] grzeszy; napominać listem, długimi powieściami; napominać w dobrych cnotach, we wszelkiej skromności i nauce, we wszelkich sprawach, w [jakiej] rzeczy, w powinnościach [czyich]; napominać w nauczaniu zdrowym; napominać w sercu [czyim] (2); napominać w liście; napominać z chuci, w cichości ducha, cudnie, często, czyście, na każdy dzień, we dnie i w nocy, próżno [= daremnie], przyjacielsko, wielekroć, nie ze zlej wolej, wprzod, zawždy, życzliwie; napominać [kogo] czuć [= aby był czujnym], kazać [komu], nie przestawać (2); napominać dopuścić się.

Fraza: »jako [kto, co] napomina« (7): [ojciec tego się dżierżęc ma] Ták yáko Plutárchus nąpomina: Syná yefliby tákowego myał/ ktoryby bárzo wyetrzył płeć nyewiefcią/ [...] żeby go w łthadło małżeńlkve wprawił *GliczKsiąż* Pv, F8; *WujJud* 207; Chrześcijanie dżiatkom swoim máią dąwác imioná nie pogánłkie/ ále świętych ludzi: [...] Iáko święte Concilium Tridentłkie nąpomina. *WujNT* 196, 608. Cf »czynić jako [kto] napomina«.

Zwroty: »napominać jako brata (a. bracią)« = *obsecrare ut fratres Vulg* [szyk zmienny] (2): A nie poczytaycie go/ [...] zá nieprzyaciela/ ále nąpominaycie iáko brátá. *CzechEp* 30; *WujNT 1.Tim* 5/1.

»cicho napominać« (1): Admonere in aurem, W vcho pofzeptác/ cícho nąpominać. *Mącz* 231a.

»czynić jako [kto] napomina« (2): łkrycie to czyní Iákom cię nąpominał *CiekPotr* 61; *KlonWor ded* **2v.

»długą mową napominać« (1): Iudás też y Sylás/ będąc y fámi proroki/ długą mową nąpomináli brácią/ y wtwierdzáli [*verbo plurimo consolati sunt fratres et confirmaverunt*]. *WujNT Act* 15/32.

»dobrze napominać« (2): Wtory argument/ to yeft/ dowod [wolnego umysłu u dzieci]/ gdy kto dobrowolnie pośłufzny bywa łtarłzym/ ani tym kto go dobrze napomina wzgardzą. *KwiatKsiąż* Bv; *Mącz* 18c.

»jeden drugiego napominać« [szyk zmienny] (3): *BudNT Rom 15/14*; Lecz pewienem tego brácia moi/ [...] iż y wy iefteście pełni miłości nápełnieni wśzelákiey vmiejętności/ ták iż też możecie iedni drugich nápominać [*ita ut possitis alterutrum monere*]. *WujNT Rom 15/14, Hebr 3/13*.

»napominać jako (by) (ociec) dziatki, ojcowskim obyczajem« = *monere ut filios Vulg* [szyk zmienny] (3:1): *BibRadz 1.Thess 2/11*; Patrie, ut patrie monere, Oycowskim obyczajem nápominać. *Mqcz 283d*; bez wśzelákiego pokryctwá/ przepowiedał im [*Paweł św.*] Ewánieliá/ káżdego z nich (*nota*) káżdego z nich/ iáko Oćiec dźiatki nápominaíac/ vcząc y ćiefząc/ áby postępowałí przyśtoynie Bogu *NiemObr 86; WujNT 1.Cor 4/14*.

»przyrodzonym językiem napominać« (1): Bo káżdego z nich [synów] przyrodzonym ięzykiem nápominałá [*hortabatur patria voce*]/ będąc pełná ducha śtátecznego *BudBib 2.Mach 7/21*.

»napominać ze łzami« (1): Dla tegoż czuyćie: pomniác/ żećiem przez trzy látá wnocy y we dnie nie prześtawáł nápominać z was káżde^{go} ze łzámí [*per triennium nocte et die non cessavi cum lacrimis monens unumquemque vestrum*]. *WujNT Act 20/31*.

»napominać w napominaniu, napominaniem« [szyk zmienny] (1:1): kto nápomina w nápominiániu [*qui exhortatur in exhortando*] *WujNT Rom 12/8*; [Bóg] nas ćiefzy we wśzelákim vtrapieniu náśzym: ábyfmy y my mogli ćiefzyć te/ ktorzy fą w káżdym vćífkú/ przez nápominiánie/ ktorým nas fáme Bog nápomina [*per exhortationem, qua exhortamur et ipsi a Deo*]. *WujNT 2.Cor 1/4*.

»napominać przez zdrową naukę« (1): Abowiem Bićkup ma być bez przygány/ [...] ktorzyby fię trzymał wiernych fłow ktore fą wedle náuki/ iżby mógł nápominać przez zdrową náukę/ y przekonać tych ktorzy fię przeciwiáią. *WujNT Tit 1/9*.

»napominając opowiadać« = *exhortans evangelizare Vulg, PolAnt* (2): *BudNT Luc 3/18*; Wiele tedy y innych rzeczy nápominaíac opowiedał ludowi. *WujNT Luc 3/18*.

»pisać napominając« (2): Pisałem wam ná krothce przez Sylwaná wiernego brátá/ nápominaíac was y świádfząc/ iż tá iefť prawdziwa łáśká Boża w ktorey śtoicie. *RejPosWstaw [143²]; WujNT Act 18/27*.

»potajemnie napominać« (1): Submoneo, Potáyemnie kogo nápominać/ nádycham komu. *Mqcz 231a*.

»napominać z powagą« (1): To mow/ y nápominać/ Y śtrofuy/ z wśzeláką powagą [*Haec loquere et exhortare et argue cum omni imperio*]. *WujNT Tit 2/15*.

»przykładem napominać« (1): [*Paweł św.*] Przykładem fwoim nápomina śtárfze Efefkie. *BibRadz Act 20 arg*.

»słowy (a. słowki), słowem (a. wielą słów) napomić« = *verbis exhortari Vulg; dicere dieendo, per sermonem exhortari PolAnt* [szyk zmienny] (9:3): *GliczKsiąż F8; RejWiz 59; Leop Act 2/40; BibRadz Deut 2/2, Act 15/32; Castigo/ Karzę/ słowy nápominać. Mqcz 415c, 415c; RejPos 30v; RejPosWstaw [41³]v; Potým też iefzczę/ [...] [w. Paweł] nápomina wśzytkich tymi fłowý: Nie łádzćie nic przed czáfem *CzechEp 19; NiemObr 179*; Y wielą innych fłow świádczył [*św. Piotr*]/ y nápominał ich mowíac: Wyzwólcie fię od te^{go} narodu przewrotnego. *WujNT Act 2/40*.*

Szeregi: »napominać ab o (i) cieszyć« (3): Iáko wiećie ktorýmefmy ípofobem káżdego z was (iákoby ociec dźiatki fwoie) nápominałí y ćiefzyli [*hortantes vos et consolantes*]. *BibRadz 1.Thess 2/11; WujNT 2.Cor 1/4, Hebr 10/25*. [Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.].

»napominać i grozić« (1): [Eli] lyny fwoie z ich złości á z zbytkow írogiemi fłowy nápominał y groził im írogim ładem gniewu miłego Bogá *RejPosWstaw* [41³]v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»napominać i (abo) karać« [szyk 3:2] (5): A przeto ná ítrofárze należy/ doglądać życia y obyczáíow małżonków/ [...] á gdzieby wtem która ítroná słábiáá/ áby nápominałi *ModrzBaz* 33; *KwiatKsiąż* D4; *Mącz* 40b; Przetoż y tu íie tego rodzicy náuczyć máią/ że to práwo máią do dzyatek fwoich/ że im wolno nie tylko íe cudnie nápominać/ ále też y írodze kárác podług załługi ich. *RejPosWstaw* [41³]v; *NiemObr* 179. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 7 r.*].

»mówić i napominać« (1): otych wszytkich rzeczach chce mówic zKrolem y zniektorych go rzeczy napominac *ActReg* 82. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*].

»nauczać (a. uczyć) i napominać« = *docere et commonere Vulg* (8): *GliczKsiąż* E6v; *RejAp* 145v; rowno káżdemu ten wrząd náuczánia zlecon íeł/ to íeł/ áby rodzicy dzyatki fwoie vczyli/ y káždy áby bliźniego fwego nápominał *RejPosRozpr* cv, c2; Páweł [...] vczył y nápominał/ káżdego człowieká/ we wízelkiey mądrości *NiemObr* 87, 17, 88; *WujNT Col* 3/16. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*].

»prosić i napominać« = *rogare et obsecrare PolAnt* (1): Íełźcze nád to brácia prósiemy was/ y nápominaemy w Pánu Íefušie/ íákoscie poięli od nas íáko macie chodzić/ y podobać íię Bogu/ ták byście y chodzili/ ábycie obftowáli więcey. *BudNT 1.Thess* 4/1.

»napominać, (a, i) przestrzegać (a. wystrzegać« [szyk 7:2] (9): *GliczKsiąż* L5, Gv; *KromRozm II* e4v; *Ieronimowi*/ [...] y ínfzym ludziom/ dotąd mamy wierzyć/ dokąd íie s fłowem Bożym zgadzáią/ íáko téłz nas łami nápominaią y wyítrzegáią. *KrowObr* 216v; *RejPos* 29, 30v; *ModrzBaz* 1v; *NiemObr* 12; *Commonefacio* – Napominám, przeítrzegám. *Calep* 224a, 361a, 671b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*].

»napominać i utwi(e)rdzać (a. potwierdzić« = *consolare et confirmare Vulg* (3): *Iudás y Sylás* gdyż y łami byli Proroki/ długiemi fłowy nápominali brácią/ y vtwardzali íe [*per sermonem multum exhortati sunt fratres, et confirmaverunt*]. *BibRadz Act* 15/32; poíłálifmy Tymotheuřzá brátá náłzego/ y íługę Bożego w Ewángeliey Chriftułowey/ áby was potwierdził y nápominał z ítrony wiáry wálzey [*ad confirmandos vos et exhortandos pro fide vestra*] *WujNT 1.Thess* 3/2, *Act* 15/32. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»radzić i napominać« (2): *Mącz* 18c; rádżę y nápominał/ áby káždy/ [...] czytał íobie ták lífty ínfze *Petri de vineis* íáko y ktorych ínfzych píłmá *CzechEp* 404. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»napominać i strofować« = *exhortari et arguere PolAnt* [szyk 2:1] (3): Páweł ś. Piotra ś. nápominał y ítrofował z íedney rzeczy *WujJud* 128; *BudNT Tit* 1/9; *NiemObr* 20. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*].

»napominać i wieść (a. przywodzić« (1): [poeci] nie podléy íście/ níż *Philosophowie*/ o przyíłtoynym ná íwiećie życia rozprawiáią/ w powinnościách náłzych nas nápominaią/ y do miłości/ cnoty wiodą *GórnTroas* 5. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

a. *Wzywać, zachęcać do czego; prosić o co; radzić co; admonere Modrz, Vulg, JanStat, Cn; hortari Modrz, Vulg, Cn; exhortari Vulg, Cn; suadere Mącz, Calep; cohortari Calep, Cn; commonere, corrigere,*

excitare, incitare, movere, stimulare, suscitare, urgere *Mącz*; *vocare* *Calag*; *deprecari, increpare, obsecrare, rogare* *Vulg*; *permonere* *Jan Stal* [w tym: *kogo, co* (269)] (352) : *Currentem incitare, Nápominąć tego/ który yednák dofyć z fiebie czini. Mącz 73d; Stimulo, Podufzczam/ pobudzam/ nápominam. Mącz 415d, 53b, 214c, 424b, 508c, 510b; Kniáz Roman zgoła ízáblą ogromnymi słowy/ Pośila íwych triumph im ílubuiąc gotowy/ Toż Hetman Polſki czyni íwych nápomináiąc/ Obietnicámi/ sławą/ ćcią w nich chęć wzbudzáiąc* *StryjKron* 240, 702; *Cohortor – Napominám. Calep* 213a; *Suadeo – Radzę, napominam. Calep* 1013b.

napominać czego [= *o co*] (1): *Kthorich* [*krzywd i ubliżenia*] nagrodzenya przeſz poſli y przeſz lyſthi íſwoye ye^{go} K, mczi na pomynacz raczi y barzo ye^{go} Kro. mczi czyefkye. *LibLeg* 11/152v.

napominać czego [= *o czym*] (1): *A ktorzy* [*śludzy*] máią pány wierne/ niech ich nie wzgardzáią iź íą bráćia: ále tym wiécye niech íłużá/ [...] Tego náuczay/ y nápominay [*Haec doce et exhortare*]. *WujNT* 1.Tim 6/2.

napominać do czego (36): *BibRadz* *2v; *RejPos* 99v; *BiałKat* 131, 231; *WujJud* 229v; *WujJudConf* 90v; *BiałKaz* B2v; *CzechRozm* 105v, 108v; *Widziałem* ía íam Ieronimá Łalkiego/ Woiewodę Sirádzkiego/ [...] gdy huffy íwe inż ípráwione obieždzał: do męznego íe potykania napominał *ModrzBaz* 115v, 67v; *Zu der Arbeit vermahnen. Do roboty nápominąć. Vocare ad laborem. Calag* 588a; *StryjKron* 732; *CzechEp* 44, 49, 118, 271; *NiemObr* 32, 88, 89, 179; *ReszPrz* 38; [*w mieście rzymskim*] kapłani v chorych przy łóžu fiedząc one ćiefzá/ confortuią/ do ćierpliwości y włánia w Pánu Bogu nápominaią *ReszHoz* 118, 117, 120; *ReszList* 145, 167; *Phil* M; *Chriftus* [...] nápomina lud do pokuty. *WujNT* *Luc* 13 arg, 1.*Cor* 7 arg, 9 arg, *Eph* 4 arg, *Philipp* 2 arg, 1.*Thess* 5 arg, s. 837, Aaaaaav.

napominać od czego (1): *Páweł* od rzeczy inż vftáwáiących y ginących/ ku pewnym y trwáiącym ná wieki/ nápominał. *CzechRozm* 71.

napominać około czego (1): *Tám oni* [*książęta*] íednacze ípífek Cefárſkiego dekretu vkazáli *Luteryanom*/ [...] profząc y nápomináiąc zwłáſzczá około wiáry/ áby nic nowego niewymyfláli *BielKron* 210v.

napominać z czego [= *do czego*] (2): *LibMal* 1554/193 cf »napominać przykazując«. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

napominać ku czemu (72); *ForCnR* B4v; *TarDuch* B6, B8v, C; *KromRozm* II e2, e3v, e4, q2v; *LubPs* V5; *KrowObr* 63v, 207v; *Piotr* vzdrowiwlſy chromego ku pokutowaniu/ wíſyſtki nápomina *Leop Act* 3 arg; *Przełożeni* máią inſſe ludzie nápominąć ku modlitwie y ku dziękowáníu Bogu *Leop* 1.Tim 2 arg, *Tob* 13 arg, *Ps* 98 arg, *Prov* 6 arg, *Philipp* 4 arg; *BibRadz* *Ios* 23 arg, 1.Reg 12 arg, 2.Par 19 arg, 29 arg, *Ps* 76 arg (20); *Suscitare aliquem ad suum officium* Nápominąć kogo ku swey powinności. *Mącz* 53c; *Vinum corrigere, Nápominąć ku dobrym obyczáyóm. Mącz* 350b, 436d, 444b; Íáko też y w drugim Píálmie nápiſał [*prorok Dawid*]/ nápomináiąc nas ku chwale íego/ powieda nam o nim: Íż ten Bog náłz wielki Bog/ á kroi wielki nád wízytkimi krolmi. A ták podźmy chwalmy/ płáczmy/ á vpadńmy przed nogámi íego *RejPos* 53v, 32v; *BiałKat* 131; *Zupełna náuká napirwey vczy/ potym też nápomina/ y przypędza. Ku tym cnotam ktore Pan po nas mieć chce* *RejPos* [21²]v marg, [110²]; náuczýciele wierni/ ízczýrze náuczáią: y íáſkę Bożą w Mefyáſzu okázáną/ przed oczy przekládáią: y

ku wierzeniu tym wŹyŹtkim rzeczám ludzi nápominaia *CzechRozm* 111v, 71, 76, 107v, 108v, 248; *CzechEp* 44, 49, 153, 154, 199; *CzechEpPORz* **2v; *NiemObr* 31, 45; *WujNT* 12, 520, 1.*Cor* 1 *arg*, s. 681, *Philipp* 3 *arg* (12).

napominać przez kogo, przez co (11): A thak przes czyę napomyna Krol ye⁸⁰ M. pana woyewode abi fye zachował wŹprawyedlywoŹczy *LibLeg* 10/122v, 11/152v; *TarDuch* B8v; *BibRadz* *2v; Cefarz/ nápominał kŹiáŹę SáŹkie/ przez Woiewodę RyńŹkiego/ [...] TákieŹ Ierzyká BrandeburŹkiego/ przez BiŹkupá MogutyńŹkiego/ y przez inŹe/ áby odŹtápili od Źekty LuterŹkiej *BielKron* 208; *RejAp* 102; *RejPos* 288v; *CzechRozm* A7v; WęgieŹcy Pánowie [...] wnet Stephaná Woiewodę przez liŹty y poŹty Źwoie nápominali/ áby Źię oŹtrŹegał *StryjKron* 672; *NiemObr* 179; *WujNT* 1.*Thess* 4/1.

napominać na co (1): gdyŹ ty wzgáŹdził oná Źwięta wieczerzá iego/ ná kthorá cie proŹił/ námaŹiał/ nápominał przez rozmaíte poŹty Źwoie/ [...] pewno on wzgáŹdzi toŹá *RejPos* 288v.

napominać o co (6): zda ŹŹye ye⁸⁰ Kro. mczi za rzecz potrzebnam abi Syem [...] bil dzyerzan [...] y wdzyeczen yeŹth thego ye⁸⁰ Kro. mcz yŹch pan Voyewoda oni napominacz ye⁸⁰ Kro. mcz raczi. *LibLeg* 11/164; *KwiatKŹiáŹ* A4 [2 r.]; *OrzQuin* X3v; *NiemObr* 59; Nie bęđiēŹli miē Źłuchał, y czynił o co ciē Napominam: przyđiē Źię vmknáć kędy z wielká NieŹławá *CiekPotr* 53.

napominać czym (28): I offŹzem ŹpowynnnoŹczy náŹŹzey yakoŹŹmy y przethym czynyely t.m. tym lyŹtem napomynamy *LibLeg* 8/132v; *BibRadz* II 9c *marg*; *Mqcz* 436d; TymŹe teŹ podobieńŹtwem nápomina nas duch BoŹy/ ábyŹmy Źywot Źwoy/ ná Źwiećie Źkromny/ y pokorny wiedli *NiemObr* 13. *Cf* »przykładem napominać«, »Źłowy napominać«.

napominać o czym (1): y othim poŹlalyŹmi zađaly y napomynaly abi ych mcz. tho opatrŹily y roŹkazały [...] abi tbi Źkodi wroczone bili. *LibLeg* 11/165.

napominać w czym (11): A wpodobieńŹtwie wielkey vczyty nápomina ábychmy go Źzczyrze náŹłáđowáli/ gdy nas wŹywa[.]. *BibRadz* *Luc* 14 *ary*; *RejPos* 53v; y nápiŹał [*Luter*] dwoie kŹiáŹki przeciw niebieŹkim Prorokom/ gđie w iednych nápomina; áby KáznodŹieie tákowe/ ktorzy obrázy wyrzucáć poŹpoŹŹtwu kaŹá/ z miaŹt wyŹwiecáli *WujJud* 52v; *CzechRozm* 225; w ktorým liŹcie [*cesarz*] nápomina kŹięŹá/ Źeby PapieŹá Źwego od nieŹłuŹnych y nieprzyŹtoynych obyczáiw y poŹtępkow odwođŹili. *CzechEp* 401; *NiemObr* 88, 89; *WujNT* 733, 815, 837. *Cf* »w napominaniu napominać«.

napominać w czym [= *co dotyczy czego*] (2): Izráelá nápominaia w wezwániu iego/ áby Źię nie mázał łączáć Źię z pogány. *BibRadz* *Is* 41 *arg*; *CzechRozm* 2.

cum inf (7): *TarDuch* C5; *HistAl* K2; *BiaŹKat* 206; Boć Pan Bog rzeczy niepodobnych nieroŹkáŹuie: ále przykáŹuiáć nápomina nas y czynić co moŹemy/ y proŹić o to čzego niemoŹemy/ y pomaga ábychmy mogli. *WujJud* 76v; Dawid ná wielu mieyŹcach nápomina w Páná Boga vŹác *BiaŹKaz* F3v; *BudNT* *Act* 14/22[21]; *CzechRozm* 225.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikiem: z tego; aby* (180), *Źeby* (7), *iŹ(e)by* (3), *aŹeby*, *Źe* (2), *iŹ*, *zaimek wzgłędny* (2)] (199): A przeto y podrugye t.m. napomynamy aby t.m. dobrođzyeyŹtwem boŹym nyegardzyela *LibLeg* 8/133, 8/132v, 10/114v, 122v, 11/70, 76v (9); *OpecŹyw* 159; *BielŹyw* 63, 71, 103, 158; *LibMal* 1544/193 [2 r.], 193v; *HistAl* B7v, N3; *KromRozm I* O4; *MurzHist* C, E4, I2, K4, Ov, S, T4; *KromRozm II* e2v; *KromRozm III* G3, H4, I2v, I3v, O2v, P7v; *Diar* 24; *GliczKŹiáŹ* M8; I dla tego [*lampy*] záwieŹzone byŹy y gorzáły/ áby lud IŹráhelŹki nápominały/

iż iefztze lud pod Zakonem był wćiemnościách *KrowObr* 90v, 62v, 202, 214v, 216, 223; Nápomina Zydy by Páná náfláduiác/ opuścili złości przodkow fwoich *Leop Zach* 1 arg, *Is* 36 arg, 2. *Cor* 6/1, *Apoc* 4 arg; Nápomina złoſniki iży fie hárdzie nie ftáwili. *BibRadz Ps* 75 arg, *2v, *4, *Gen* 19 arg, *Deut* 1/42, 2. *Par* 28 arg (34); *BielKron* 45v, 105, 118, 207v, 208 (9); *KwiatKsiąż* A4; Commonere aliquem officii sui, Nápominać kogo áby ftrzęgł fwoyey powinności. *Mącz* 231a, 313a; *RejAp* 102; *RejPos* 65; vkłon ćielefny ieft péwnym poſtem fercá/ [...] boć to czyni y mówi człowiek/ co w fercu ma. Wnętrzné nápominaiąc/ iáko fkrufzyć ferce ma człowiek przed pánem Bogiem dla grzechów *BiałKat* 36, 196; *WujJud* 52v, 194, 229; *WujJudConf* 222v; *RejPosWstaw* [21²]v; *BudBib* 2. *Mach* 2/3; *BudNT przedm* b7v, *Act* 27/33, *Iudae* 3; *StryjWjaz* B4; *CzechRozm* 2, 225, 233; *ModrzBaz* 9, 18v, [38]v, 46, 59, 86; *StryjKron* 51, 170, 220, 672; A zofobná Piotr nápomina towarzysze fwe/ [...] żeby pášli to ktore przy nich było ftadko Boże *CzechEp* 385, 40, 110, 170, 265, 271, 357, 401; *NiemObr* 4, 13, 18, 19, 59, 131, 132; *ReszPrz* 4; Ieft też oſobne Bráctwo/ ktorego Brácia tych ktorzy fą ofádzeni ná ſmierć/ prowadzą/ ćiefzą/ á żeby nie roſpaczáli dla grzechow/ nápominaią *ReszHoz* 122; *ActReg* 56, 126, 136; [*Cycero brata Quinta*] nápomina/ że iefliby fie tego vchronić nie mógl/ áby iego vmyſł gniewem nie miał być wzruſzony/ żeby fie ráczey ná to przygotował [...] iákoby fie miał gniewowi fprzećiwic. *Phil* I, D3, M, O3; *WujNT przedm* 36, s. 104, 171, 358, *Act* 14/21 (51); *SarnStat* 310, 437; *PowodPr* 6; Tákowych obyczáiw, ia cię nápomina, Abyś fie nie imował, y nie nápiiał fie *CiekPotr* 20, 13.

Z przytoczeniem [w tym z zapowiednikami: mówiąc (6), tak (mówić) (2), (tymi a. temi) słowy (mówiąc a. mówić) (7)] (21): A przeto was y powtore nápomina iákiem możecie nalepſſem pieniem wyfláwiaćte te^{go} krolá náſſe^{go} *RejPs* 70v; *GliczKsiąż* M8; *BibRadz Act* 27/33; Scypio Affrykanus gdy w bitwie przeciwko Annibálowi fwe woýlko [...] pobudzał/ ták ich nápominał: czego pámiątką *Ennius Poeta* tym wierſzykiem zoſtáwił: *Mihi Romanus erit, quicunquae Romanum feriet hoſtem*. *OrzRozm* P3; *RejPos* 32v; *WujJud* 229v; *WujJudConf* 90v; *BudBib* 1. *Mach* 5/32, 13/3; Apoſtoł Piotr do krſtu napominaiąc ták mowyl pokutę czynićie *BiałKaz* B2v; *CzechRozm* A7v, 204v, 222; *PaprUp* D, L4; *ModrzBaz* 67v; *CzechEp* 60; *NiemObr* 88; Iuż was nie fwymi [...] ále Apoſtoła Páná Chryſtuſowego onego nacżynia Bożego wybranego/ ſ. Páwła/ ſłowy proſzę y nápomina: Iefli ieft ktore poćiefzenie [...] napełńcie rádość moię. *ReszPrz* 92; prawdziwey miłości/ do ktorey nas ſ. Ian nápomina/ mówiąc: Synaczkówie nie miłuyemy ſłowem álbo ięzykiem/ ále rzeczą y fkutkiem/ żadeⁿ ináczey y pewniey poznác nie może iáko z vczynkow *ReszHoz* 117; *WujNT Act* 27/33.

W połączeniach szregowych (14): *KromRozm II* e2v; *BibRadz* *2v; *RejPos* 288v; fzczyry náuczyciel nie doſyc ma ná thym żeć pokazał czobyś czynić álbo opuścić miał/ iefliby cie theż nie przypádział/ nie nápominał/ á według możności fwey nie przyciągał/ abyś czynił ábo opuścił/ tho coſ wyrozumiał żebyś czynić ábo opuścić miał. *RejPosWstaw* [21²]v; *CzechEp* 388; náuká koſcioła Bożego/ [...] ieft dawna/ [...] powſzechna/ [...] zgodliwa/ bo wſzyſcy [*doktorowie św.*] iednáko ſwiętych wzywác kazáli/ [...] iednáko do dobrych vczynkow nápominałi/ y o ich zaſłudze y wážnoſci vczyli. *ReszPrz* 38; *ReszHoz* 118, 120, 122; *WujNT* 681, 837, 1. *Thess* 2/12, 2. *Tim* 4/2; Karałem go oycowſkie, gromiłem furowie. Nápominałem áby poprzeftał nálogu: Niepomogło *CiekPotr* 13.

W *przeciwstawieniach*: »fukać (2), odstraszać, odwoć (2) ... napominać« (5): *CzechEp* 388; Tu Ian ś. fwym przykładem vczy káznodzieie/ áby ludzie odfráázáli od złego/ boiáznią pieklá y fádu Bożego: á nápomínáli ku dobremu/ nádzieią zapláty krolestwá niebieskiego. *WujNT* 12; [św. *Jakub w swoim liście*] odwodzi od wżzego grzechu: [...] A nápomina ku modlitwom/ iáłmużnom/ ku pokorze *WujNT* 784, 1.*Tim* 5/1, *Tit* 3 arg.

W *charakterystycznych połączeniach*: *napominać biskupa* (5), *czytelnika, katoliki, każdego, kościoły, Jego (Waszą) Krolewską Mość (krola)* (9), *lud (chrześcijański, rycerski) (ludzi(e))* (21), *marszałka, męczenniki, mieszczany, młodsze, młodzieńce, nieumiejętne, śmiercią Chrystusową odkupionych, papieża* (2), *przełożone duchowne, przyjaciół, sługę kościelnego, starsze(go) (starszych)* (3), *wszystko stworzenie, swoich (swoje, swych)* (4), *syna (syny)* (2), *ucznie* (2), *(wszytki) wierne (wiernych)* (9), *pana wojewodę* (2), *wykupione od Pana, (inszych) wszy(s)tkich (wszystkie)* (11), *zięcia, złośniki, Żydy* (2); *napominać nagrodzenia [czego]*; *napominać do bezżeństwa, do bitwy, do cierpienia, do cierpliwości, do dostąpienia korony niebieskiej, do jedności ducha, do krstu, do miłości (społecznej prawdziwej)* (3), *do modlitwy, do pokory, do pokuty* (2), *do pokajania, do polepszenia, do pomierności, do posłuszeństwa, do mężnego potykania, do powinności chrześcijańskich, do roboty, do spospolitowania, do spowiedzi, do dobrych uczynków, do ufania w Panu Bogu, do Boga prawdziwego uznania, do zgody* (2), *do nowego żywota; napominać około wiary; napominać ku bojaźni Pańskiej, ku chwale (Bożej, Pańskiej)* (4), *ku ci(e)rpliwości* (4), *ku [jakim] cnotam* (3), *ku czujności, ku dzieł czynieniu, ku dziękowaniu, ku jałmużnom, ku jedności, ku krzyżowi, ku miłości (spolnej, społecznej)* (5), *ku modlitwie* (3), *ku dobrym obyczajom, ku pokajaniu* (3), *ku pokorze (serdecznej)* (5), *ku pokucie (pokutowaniu)* (6), *ku ponurzaniu, ku posłuszeństwu, ku potykaniu (podce)* (2), *ku powinności [czyjej], ku rozlaniu krwi, ku skromności, ku pilnemu słuchaniu, ku stałości (w wierze)* (2), *ku stateczności* (2), *ku świętobliwości, ku trwaniu w dobrym, ku trwałości [= wytrwałości], ku uczynkom dobrym, ku uniżeniu, ku upamiętaniu, ku wierze* (3), *ku weselu, ku wyznaniu dobrodziejstw Pańskich (wiary)* (2), *ku zachowaniu prawdy (pokoju, zakonu)* (3), *ku zgodzie* (5), *ku znoszeniu krzyżów, ku czystemu (dobremu, przystojnemu) żywotowi* (3); *napominać przez apostoły, przez biskupa, przez ewanijelisty, przez listy, przez posły* (2), *przez proroki, przez syna [= Chrystusa], przez pana wojewodę; napominać listem, pieniem, podobieństwem [= przypowieścią]* (2); *napominać w książkach, w liście* (5), *w nauce, w podobieństwie [= przypowieści], w psalmie, w [którym] rozdziale; napominać często(kroć)* (3), *jawnie, kilkokroć, mile, nie bez przyczyny, pilnie* (6), *społu [z kim], srodze, z osobna*, (2), *z wielką żądzą; napominać nie przestawać*.

Zwroty: »ciesząc napominać, cieszyć napominając« (3:1): Pyotr wpirwśfym liścy teź żydy po nyektorich żyemyach rośprośfione cyeśfąc y pośiláyac nápomina ku pokućye y śwýetobliwemu/ [...] żywotowi/ pobudzáyac ye nádzýeyą zapláty. *KromRozm II* e4; *LubPs* F4v; Prorok ćiefzy wierne nápominaíac ie ku ćirpliwości. *BibRadz Is* 26 arg; *WujNT Hebr* 6 arg.

»napominać z wszelaką cierpliwością i nauką« (1): przepowieday fłowo, nálegay w čás/ nie w čás: karz/ fukay/ nápomina y z wśzelaką ćierpliwością y náuką [*argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina*]. *WujNT 2.Tim* 4/2.

»jako ociec dziatki swoje napominać« = *monere ut filios Vulg* (1): káždego z was (iáko óciec dżiatki fwoie) nápominałi y ćiefzyli [*sicut pater filios suos, deprecantes vos et consolantes*]/ y óświadczałi się abyście poštěpowáli przyłtoynie w Bogu *WujNT* 1.*Thess* 2/12.

»jeden drugiego napominać« (1): A ktorzy [*ludzie*] łpołu w łálce iego ćiefzą ieden drugiego nápominałi/ á zázwdy się k wiernym modlitwám á proźbám łwym náwrćáiąc. *LubPs* F4v.

»fukać napominając« (1): Opowieda śmierz łwą/ y fuká Piotrá nápominałi go ku krzyżowi. *BibRadz* *Mar* 8 arg.

»napominać [czyim] imieniem [= w czyim imieniu]«. (1): Tamże będzie prołłyl y napomynał yey M. ymieniem wschitkich ych M. abi yey M. smetkv zadnego do łercza nieprzipwłczala *LibLeg* 10/114v.

»łagodnie napominać« (1): [*papież pisał do króla*] Nie łagodnie go iáko nápominałi/ ábo prołząc/ [...] ále gorzey niż ná iákie fotárlę fukáiąc *CzechEp* 388.

»w napominaniu napominać« (1): á bierz się ták iáko cie w pirlzym nápominiániu tám piłmo nápomina/ co napilniey do tego/ ábyś co rychley doprowadził tego ták wdzięcznego gołłciá/ do przybytku łercá łwoiego *RejPos* 99v.

»jako ojca napominać« (1): STárlžego nie fukay: ále iáko oycá nápominał: młódfze/ iáko bráćią [*Seniorem ne increpaveris, sed obsecra ut patrem; iuvenes ut fratres*] *WujNT* 1.*Tim* im 5/1.

»(na)pisać napominając, pizząc napominać« = *scribere deprecantem PolAnt; scribere obseerantem Vulg* [*szyk zmienny*] (6:2): *KromRozm* I 04; *KromRozm* III H4; CYcero w łięgách [!] yednych kthore po łáćinye zowýá *Officia* [...] piłłąc do łyná łwego Márkulá ktery w Atenách łtudował/ nápomina go temi łłowy *GliczKsiąż* M8; *RejPos* 53v; *BudNT* *Iudae* 3; *CzechRozm* 233; Páweł piłze do nich [*Filipowian*]/ ćiefząc ie/ y wiáre ich chwałąc/ á przytym ku łpołeczney miłółci nápominałi/ y náprzećiw fáłłzywym Apółtołom ie vtwierdżáiąc. *WujNT* 681, 1.*Petr* 5/12.

»napominać przykazując« (1): yełth gi kilka krocł slovi napominał przikazuyąc mv aby czudzey zenye pokoy dali. *LibMal* 1554/193.

»przykładem [czyim] napominać« [*szyk zmienny*] (4): Nápomina ie przykładem Żydów/ żeby ćielełnie dobrodżieyłtwám Bożym nie włáli á iżby się bálwochwálłtwa wyłtrzegáli. *BibRadz* 1.*Cor* 10 arg; *CzechEp* 199; *WujNT* *Ioann* 13 arg, 1.*Cor* 9 arg.

»napominać z prołbą« (1): Páweł do Tymotheułżá spilnołciá piłze: Nápominał zprołbą: áby nádewłżyłtko piérwéy/ dżiáły łye miedzy wámi/ Prołby/ Modlitwy/ przyczyny/ dżięki/ zá włzyłtki łudźie *BiałKat* 196.

»(tymi) łłowy (i przykłady) (a. łłowem, a. łłowki, a. wielá łłów) napominać« [*szyk zmienny*] (16): *LibMal* 1554/193; *GliczKsiąż* M8; *WujJudConf* 90v; *BudBib* 1.*Mach* 13/3; [*króla*] łtrożem łudu ábo Páltyrżem názywano: ktolemi łłowy nápominało go [*quibus verbis admonetur, ut ...*] áby pámiętał kármic tych ktery ł rządżic ábo im pánowác łce. *ModrzBaz* 18v, 67v; *NiemObr* 88; *ReszPrz* 92; Do modlitwy nápomina łas P. Chriłtus/ nádzieiá wprołżenia/ łłowy y przykłady. *WujNT* Aaaaaav; włżákże przez dwie łecie miłczal/ y nigdy go nie nápominał łamnieyłzym łłowem płotu do rozgrodzenia [*nec unquam admonuit ipsum Egidium unico verbo pro saepibus praenotatis amovendis. JanStat* 1113]. *SarnStat* 678.

»usilnie napominać« (1): Ná ktore [odszczepieńce] też częŝto Apoŝtołowie nárzekali/ y ŝwoich/ áby ŝię ich pilnie ŝtrzegli/ vŝilnie nápominali. *CzechEp* 357.

»napominać wzywając, napominając wzywać« (1:1): *BibRadz Ioann* 7 arg; ŝebyŝmy podeptawŝy ŝtáry obyczáy ŝycia/ ięli ŝie nowego. Ku czemu nápominaiąc káŝdego z nas z oŝobná wzywa Apoŝtoł s. *RejPosWstaw* [110²].

Szeregi: »cieszyć, (i) napominać« (1): Ián ŝwięty [...] cieŝŝyl iá/ ij napominał aby tzo iadla/ ij poŝilenie malé cialu wzięła. *OpecŹyw* 159. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 5 r.].

»napominać, grozić« (1): á tákiey dumy [*Chrystus*] zákázował/ ku pokorze/ y vniŝeniu ich nápominaiąc/ groŝąc pohánbieniem tákowym wŝzytkim/ ktorzyby ŝię nád inne/ wynosić chćieli *NiemObr* 31.

»napominać i karać« [*szyk* 1:1] (2): *BibRadz* 1.Reg 12 arg; iefliŝe ty [królu] ŝpráwiedliwoŝci téy [*w królestwiewie*] zániechalŝ/ Káplán Koronator twóy/ nápominać cię o to [*ma*] *OrzQuin* X3v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 2 r.].

»kazać i napominać« (2): *CzechRozm* 225; niektorym proŝtym Paćierz y Zdrowáŝ Márya mowić kaŝá/ y do innych powinnoŝci chrzeŝćijáńŝkich nápominaia *ReszList* 167.

»nauczać, uczyć i napominać« [*szyk* 2:1] (3): *BibRadz* 2.Par 19 arg; A Iozuemu nie inŝe⁸⁰ nie roŝkázowano/ iedno kŝiąg Moyŝeŝzowych pilnowáć. Iozu.1.8. do cze⁸⁰ też y wŝyŝcy inŝzy prorocy lud nápominali y nic innego nád on zakon nie vczyli *CzechRozm* 105v; *WujNT* 1.Tim 6/2. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 2 r.].

»napominać i ob(o)więzować« (2): [*X.K. w swoim liŝcie*] Iego Krolewŝká Moŝć nápomina/ y práwie vŝilnymi namowámi obowięzuie/ áby mieczá ŝobie zwierzzonego przećiwko nam dobył *NiemObr* 19, 4.

»pobudzać i napominać« (2): Otoŝz maŝz iuŝz vtzynki dobre/ ku ktorym ludzi pobudzamy/ y tŝęŝtokroć napominamy *KrowObr* 63v; *CzechEp* 271.

»proŝić i (a) napominać« = *rogare et obsecrare Vulg* [*szyk* 14:3] (17): *LibLeg* 10/114v, 11/76; *KromRozm* I O4; *DiarDop* 107; *BibRadz* *2v; *BielKron* 207v, 210v; Tylko cię proŝę y nápominał boy ŝie Pána Bogá/ á ŝyw wedle woley iego *CzechRozm* 204v, A7v, 222; *Paprup* D, L4; Zołnierz podniowŝy Bolesława [*Krzywoustego*] z ziemie/ ná konia go ŝwego wláđził/ Nápominaia y proŝząc/ áby więcey Oyczyŝnę/ y Kroleŝtwo Polŝkie/ á niŝ sławę y chwałę ŝwego zwycięŝtwa vwaŝał *StryjKron* 220; *ReszPrz* 4, 92; *WujNT* 1.Thess 4/1; *PowodPr* 6. [*Ponadto w połączeniach szeregowych* 2 r.].

»napominać i prowadzić« (1): [*Pismo ŝw.*] nie do cŝego inŝzego nas wŝędy nápomina y prowadzi/ iedno do znáiomóŝci Bogá y Chriŝtuŝá/ á potym do náŝzey powinnoŝci. *CzechEp* 118.

»przeŝtrzegáć i napominać« (1): Iednák w tym cię przeŝtrzegam/ y nápominał: ábyŝ ná to pámiętał *CzechRozm* 2.

»napominać i przymuszać« (2): *BibRadz* Gen 19 arg; Heliaŝz/ [...] rozerwánych w wierze y w miłóŝci/ pogonić y porownáć miał/ ku iedney wierze/ zgodzie/ y miłóŝci ŝpolney/ onych nápominaia y práwie przymuŝzáiać. *CzechRozm* 108v.

»strofować i napominać« (2): odpifawłzy Papieżowi/ one^{go} o to ſtrofowali y npominali/ by ſię tego nie dopierał/ co iemu nie naleſzy. *NiemObr* 59; *WujNT przedm* 36. [*Ponadto w poczeniu szeregowym 1 r.*].

»ukazywać i napominać« (1): pan Bog/ przez wierne ſługi ſwoie/ ſłowem ſwoim ſ. błwochwłtwo/ zabobony rozmaite/ y ſprofne obyczie ich [*papieżników*] vkzuie y odkrywa/ y do polepfzenia y vznnia npomina *NiemObr* 179.

»utwierdzać (a. potwierdzać) i napominać« = *consolare et confirmare* *Vulg* (3): *Leop Philipp* 4 arg; *BudNT Act* 14/22[21]; wroili ſię do [...] Antyochiey: vtwierdziac ſerc vczniow: y npominiac by trwli w wierze *WujNT Act* 14/21 [*przekłd tego samego tekstu BudNT*]. [*Ponadto w poczeniu szeregowym 1 r.*].

»wieść i napominać (a. przywodzić)« (2): ieſliby ſie co miedzy brci [...] trfio/ tedy to miedzy nimi brcia ichſze drudzy n to obrani/ miedzy nimi/ w mioſci/ roſtrzygnc m. Ku zgodſie y mioſci obie ſtronie/  nie ku pomſcie przywodzc/ y npominiac. *CzechRozm* 248; *Phil M.* [*Ponadto w poczeniu szeregowym 1 r.*].

»woać a napominać« (1): iuſ o zych Pan mnieyſz piecz mieć raczy/ iedno iſ n nie przez pim  przez dekret ſwoie woać  npominc ich raczy/ by ſie vznli w zociach ſwoich *RejAp* 102.

»napominać, zalecać« (1): [*ſw. Jan*] wſzytkim vbłdzenie pokzowa: do pokania y nowe^{go} ſywot napomina *CzechRozm* 108y. [*Ponadto w poczeniu szeregowym 1 r.*].

»ſadać i napominać« (1): *LibLeg* 11/165 *cf napominać o czym*.

W przeni [ze zdaniem dopenieniowym] (1) : Chciaem ſię tu vkloni: Lecz mi npomina/ Y prwie gwatem dſierſy potrzebna przyczyn. Abym tych ludzi przeſtrzeg co nam gni *Poſty Prot* C4v.

2. Przypominać, przywodzić na pamic; commonefacere, praehendere *Mcz* (5) : Praehenſo, Vtwicznie chwytam/ npominam/ chwytam/ zbiegam/  mam ſie ku czemu. *Mcz* 318a.

napominać czego (1): *Commonefacere alicuius rei*, Npomincz [*lege: napominać*] niektorey rzeczy. *Mcz* 231a.

napominać z czego [= o czym] (1): *Monimentum*, Pmitk/ znk pmitki czyyey/ wſzelka rzecz ktra nas npomina z czego przeſzego/ yko yeſt grb kmieniem pooſzony/ napis/ tytu/ ſłup/ xigi/ et. *Mcz* 230d.

Ze zdaniem dopenieniowym (1): Ma go tedy to pmzanie npominc/ iſ wętrznym pomzaniem ieſt od Duch ſwiętego pomzan n vrſd wielkich tiemnic Boſzych *BiaKat* 366.

Zwrot: »upominki napominać« = dawać dary (1): [*z liſtu cara Sahibkiereja*] yeſly ti brath nasz wyelyky Krol Sigmvnth y ſin v. M. wyelky Crol Sigmvnth Avgvſth do ſyebye ponas prawdyw bracz przyn obaczicſie, macſie nas bratha ſwoyego kozdego rok v thimy vpominky napomynacz. Za trzinaczſie thifſiacz ſlothich ſuknamy *LibLeg* 10/97.

3. Zrobić o czym wzmiank (1) : Ieſliſzem i tedy vmył nogi waſe pn i miſtrſz/ i wyſcie winni ieden drugiemu vmywać nogi [...] tak włnie rozumic mmy ich ku ſtou ſiadanie/ iko ſię to wiele kroć napominao *MurzNT* 238v *marg.*

Synonimy: 1. fukać, ganić, gromić, karać, łajać, ostrzegać, przestrzegać, przymawiać, strofować, trestać; a. nakłaniać, namawiać, radzić, ſklaniać, wzywać, zabiegać.

Formacje współrdzenne cf POMNIEĆ.

Cf **NAPOMINAJĄCY, NAPOMINANIE, NAPOMINANY**

DJ